

۷ تشرین ثانی ۱۹۱۸

تومرو: ۱۲۹

اجتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلند

اجتهاد نهوی

« Idjtihad » Constantinople

اوره بشنجی منه تاسیس

آبونه

سنه لك : ۲۵۰۰ غروش

آلنی آیلقی : ۱۳۰ »

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

نسخه سی ۵ غروش در

حریت فکریه به خادم

هفته لقی اجتماعی ، اقتصادی ، ادبی مجموعه

بدبخت و آحق حربی ، شیمدی به قادر تجیل و تصویب
ایدیورلردی . مثال اولاراق آلیورم :

اولکی کون انتشار ایدن یومی غزته لردن بیرینک
باش مقاله سنی اتحاد و ترقی حکومتی تنقید و تذلیله حصر
ایدن بیراستاد ادب ، بیر ایکی آی اولته کلنجه به قادر
(حرب مجموعه سی) نده و سائر جرائد و رسائله آلمان
اتفاقنی ، جهان حربنه اشتراکزی و بو حربه اشتراک
اڭ بویوک قهرمان و عاملی بیلین حربیه ناظر سابق انور
پاشانی منشور و منظوم یازی لریله تجیل اییدیورلردی .

عینی استاد ادبک ، تجارت ایچین (اسویجره) ده
بولوندینی سرده ده ۴ حزیران ۱۹۱۸ تاریخ و ۱۵۵
نومرولو یومی بیر غزته ده شوتلغرافی اوقونیورلردی :

زور بخ ۲۹ [مخصوصی] — آلمان لرك نعرضی بهر
سرعت برقیه ایله ایله رول مکده در . قطعی ظفرک بلک
قربب اولدیغنی وطنده ایلر منه تبشیر ایلرک .

بوتلغرافده شایان نظر اولان جهت ، (آلمان) لرك
قربباً ظفر قطعی به واصل اولاجاقلرینه اینانیر گورونمک دن
زیاده ، آلمان مظفریتنه بزم ایچین مژده ماهیتنه بیر
نتیجه کورمک در .

بویله بیر محرر و بو قافاده ، بو طاوده ، بو سجه ده
اولان دیگر محررلر حقیقی کمال حریت و اخلاص ایله

سجیه و ایمان قوتنه محتاجز

معظم انکتره نك معظم ادبی (شکسپر) مستبد ،
(ژول سزار) . قارشى (بروتوس) ک آغز به شو
سوزلری قویویوردی :

« رومالی لر قویون سوروسنه تحویل ایتدیکلری
ایچین در ، که (سزار) قورت اولدی ! »

بو سوزیله ، ابدی ملتهک بویوک شاعری بویوک بیر
حقیقت اجتماعی بی افاده ایتش بولونیورلردی .

جهان حربنه ، بلا مجبوریت قاریشان و نتیجه اعتباریله
ملی و اجتماعی و بزم اعتقاد بجه داهای زیاده انسانی بیر
جنایت ایشله مش اولان سابق حکومتی بعضی کزیده
محرر لر من [؟] ، متردانه ، محترزانه تنقید اییدیورلر .
فقط حقیقی اوکته کچله من بیر شائقه ایله سویله مک
فضیلتی اظهاردن هنوز پک اوزاق بولونیورلر . بوضع یلغک
باشلیجه سببی ایکیدر : اولاً حبس ، ضرب ، نفی ،
طنانجه ، یحاق واسطه لریله طوره بیلیمش اولدیغنی وینه
بو وسائط ملعونه ایله آياغه قالدایله جکشی زعم ایتمی ،
سفیل ذهنیتنک مقتضای اولان ساقط قایدنه نك خورتلا
ماسندن و اونک قانلی پنجه لرینه تکرار دوشمک دن
اندیشه اییدیورلر . ثانیاً ، بو محررلر اکثری ، شیمدی
مؤاخذه و تخطئه ایتدیکلری سابق حکومتی و آجیدقلری

سويله مك قدرت عاليه سنى كنديلرنده ناصل بولا بيليرلر؟
وبويله آدام لرك سوزلرينه ، ادعاليه خلق ناصل استناد
واعتماد ايد بيلير ؟

اتحاد و ترقى حكومتى نك نعمت ديده اديب لرندن ،
استاد لرندن ديكر بيرى ده ده دوا دون

«سوربه نك صقيقى فامى ياز سلاطانه سليم دكل جمال
باشا مضرت لرم» .

سوزى يازه بيلور و بوسوز يا تختك يومى بير غزته سنده
انتشار ايد يوردى .

بو سوزلى يازانك ده ، بو سوزلرك يازيلاسندن
محظوظ اولانك ده سفالت درايث و كيستلرينه آجياماق
الدىن گيرمى ؟

دوردنجى قوت دينيان مطبوعات ارگانلر مياننده
بويله قافالر بولونجه و اجتماعى قوت لردن بيرينك پريشان
اولماسيله ديكر اارينك مكمل و مكين قالاماياجاغى دريش
ايديلنجه (فرانسزلر) ك Cercle vicieux ديديكلى بير
چنبر فساد ايچنده دولاشيدىنى و اخلا مىدان چيقمازمى ؟
گه لم هيئت تشريعيه مزنده كى ذهنيته ؛ بونى آكلتاماق
و آكلتاماق ايچين بير قاچ هفته اول مجلس اعيان اعضاسندن
بير قاچنك اظهار ايتديكى حالت ذهنيته يي ذكر ايتك
كافى در . مجلس اعيانك محترم اعضاسندن بير ذات سويله يور :
«چكن گون حربه ناظرندن استيضاحاتده بولونماق
ايچين ناظرى اعيان مجلسنه دعوت ايتمه و بعضى مرتبه
صقيشديرمايه قرار ويرمشدك . معين وقتده ، كنج
حربه ناظرى مهموزلرينى شيقيرداتارق (مجلس اعيان) .
گلدى . هر كسده بير سكوت و خشوع گورولدى .
ايچمزدن بيرى وسايط نقليه نك يوقلغندن ، تراموايلرله
مجلسه كيدوب كلكده كى مشكلات دن بحث ايله اعيان
اعضاسى ايچين اوتوموبيل لطف ايتمه نى ناظرندن
استرحام ايتدى . ناظر باشا « اوتوموبيل يوق ، فقط
ايكى دانه يوك اوتوموبيلى وار . بونك اوتوموبيل برىسى
[تعمير وتلورن ايدرك بير شيته بگزه تيرسهك ويره بيليرم »

ديدى . ديكر بير رفيقمز « آمان باشا حضر تلى ، اوزه رينه
برده تنه قويدوزسه كز اينى اولور . » ديدى . ناظر ،
يك اينى ، باش اوستنه ديهرك ، ينه مهموزلرينى شيقيرداتاراق
كيتدى و ناظر ك استيضاح ايچين دعوت ايديش اولدينى
خاطره كتيرمه يه كيمسه جسارت ايتمى .

ايشته لك مهم استناد لرمزدن بيرى اولان قوه تشريعيه مز
اركاننك بير قسمى ده بو حالده . مجلس مبعوثان دن بحث ايتمه ييله
لزام يوق . بونلرك يوزده دوقسان بشى انتخاب دكل
سابق حكومت طرفندن نصب اولونمش بچاره لردر .
بوسجيه ده محررلر ، بوسجيه ده اعضا و ارگان تشريع ك بويوك
و مقدس اولان وظيفه لرينى بحق ايضا ايد بيلمه لرى
بكله نه بيليرمى ؟

بوگونكى قناعتمز دونكى ، بير سنه اولكى دكل اون
بش سنه اولكى قناعتمزك عيى در . حرب اعلان اولوندينى
زمان يك فنا بير يوله دوشولمش اولديغنه قاندهك . آلمان
دوستلغنه ذره قدار ايمانمز يوقدى ، (آلمانيا) ايستر
غالب ايستر مغلوب اولاراق حرب دن چيقيسن ، اونلرله
سلاح آرقاداشلى ايتمه مزك بزه فلاكت دن غيرى بيرى
كتيرمه يه چكنه مطمئنك . (قابيتولاسيونلر) [بير طرفلى]
الغا و حرب و جهاد ا كبر اعلان اولوندينى وقت (جهاد) ،
هنوز حكومت عسكريه طرفندن تعطيل ايديله مشدى .
زمام دارلر مزك حرب و جهاد اعلانى انتساج ايدن
ذهنيتلرينه آجيدق و بو مرحتى يالگىز بر سكوت ايله
افاده ايتمه يه راضى اولمسادىق . ۱۲۴ نومرولو و ۱۱
كانون اول ۱۹۱۴ تاريخلى (جهاد) ده (توركلر بو
محاربه ده نه قازانه بيلير ؟) ادلى بير رساله يى عيى سرنامه
آلنده بير مقاله ايله تنقيد ايدرك محررك تورك ظفر
مستقبلى اوزرينه او طور تدبىي اوچ دورت اساسى و ثائق
و دلائل حساسيه و تاريخيه ايله تحليل و صفره ارجاع ايتدك ؛ محرر
انعامدهم و انعامدارك مفكورده لر ينك وجود بولا .
جانغى ، تورك ايمپراطورلغنىك (هندستان) ، (چين) ، قاهر
اتساع ايد جگنى (آفريقا) نك « بان اسلاميزم ، فسونيله

قلماسندن باشقا بیر شیده گورولمادی .

.....

عینی مجموعه نك عینی نومروسنك فرانسزجه قسمینده
ایسه شو سطرلری یازیوردق :

L'Allemagne s'ert vigoureusement fixée sur ces principes d'invasion sans armes mais forte et soutenue par les armes .

Toutefois la proposition de Guillaume II au Sultan, proposition dans le goût panislamique en vue d'un rapprochement de Fez avec Constantinople est très suspecte et elle doit inspirer la plus grande prudence au gouvernement ottoman, si l'on peut le nommer ainsi à l'heure actuelle . Nous avons vu cet impérial ami pendant les événements de Grèce . L'amitié allemande pour la Turquie s'est bornée à jouer le rôle d'un spectateur et la Grèce nous a été arrachée pour toujours .

(اجتهاد) ك ۳۱ نومرولو و ۱۵ ایلول ۱۳۲۷
تاریخی نسخه سنده مندرج (آلمانیا وانکلتره دوستلق لری)
عنوانلی مقاله مزك شیمدی ده او قونما سی فائده سزدگل دره
بومقاله ده (تایمس) ك و (تان) ك يك مهم فقره لری
واردر . مثلاً (تان) ك شو فقره سی بز لری دوشو
ندورمه لی دره . کنج تورکیا ۱۹۰۸ سنه سنده جریان
ایدن احوال و وقایع دن عبرت آلامش کبی گورونیور
هوت ، اونلر اوچ سنه دن بری (آلمانیا) نك شعله
بروانه سوزی اطرافنده اوچاراق اوچنجی دفعه اولماق
اوزره قانادلرندن بیرینی داها یاقدیلر . فقط نیچین
تأسف ایدیورلر؟ دوچار اولدوقلری مشکلا نه کندیلری
سببیت ویردیلر ...

۳۲ نومرولو و ۱ تشرین اول ۱۳۲۷ تاریخی
(اجتهاد) ده (ایاصوفیه انجمنی) عنوانلی مقاله ده
شیمدی و سلطنت سنیه و خلافت عثمانیه نك افغانستان
سفیر کیری «عنوانیله بیلمم نره لرده دولاشان (ازمیر)
مبعوثی محمد عیدالله افندینك (طرابلس غرب)»

آتش کسیره لك (ایتالیان) لری ، (فرانسز) لری ،
(انگلز) لری یاقوب کول ایده جکینی (مصر) ك .
(طرابلس غرب) ك ، (تونس) ك ، (جزایر) ك ،
(مراکش) ك عینی زمانده خلیفه دخی اولان تورك
خاقاننه بیعت ایده جکلری صریحاً و یا ضمناً ادعا
ایدیلوردی .

بز قایتولاسیونلرک الغاسنه قارشى : « دماغ لرمزه
عصرلردن بری صاریلی طوران زنجیرلری سوکوب آتالم .
اصل ایش، اصل استقلال، حریت ایشی بودر، دیدیکدن
صوگره مقاله مزى شو سوزلرله بتیرمشدك :

L' idéal se réalise یعنی مراد اولونان، وجوده

کلیر « دیورلر .

Vouloir c, est pouvoir ده دیرلرکه « ایسته مک
مقتدر اولماق دره ، دیمك دره ؛ بز « ایسته ین بولور، دیرز .
فقط روحیات آشنا بیر حکیم « ایسته مک نائل اولماق دره
جمله سنك آلتنه شو سوزلری علاوه ایتمش در : « بو حکم
شو ایکی شرط ایله دوشوردر :

۱ یا لکنز ممکن اولانی ایسته مک .

۲ ایسته مه نك یوانی بیلمک .

بزده قارئلرمزه وزمام دارلرمزه سوبله یورز : ممکن
اولانی ایسته یم و ایسته مه ینی بیلم

(اجتهاد) ك اکینجی سنه سنك سکزنجی نومرو -
سنده ، که (مصر) ده ۲۱ مایس ۱۹۰۸ ده نشر اولونمش دره ،
(دشمنزك دوستی دشمنزدر) سرنامه لی بیر مقاله ده
(آلمانیا) ایله یوله حقیقمانك و خاتمی بر تفصیل گورمش
و کوستر مشدك . ینه عینی مجموعه نك (جنوه) ده انتشار
ایدن ۵ نومرولو و نیسان ۱۹۰۵ تاریخی نسخه سنده
(فاس حکومت اسلامیه سنك انقراضی) عنوانلی مقاله ده
شو سطرلری یازمیشدق . . فقط تورکیا حکومتنده ذره
قادر اندیشه سلامت قلمشسه (آلمانیا) نك عرض ایتدیکی
خلوصه قابیلما مایی لازم کلیر . آلمان دوستلغنی گرید
مسئله سنده گوردك . بو دوستلق آلمانیا نك سیرجی

بوکونکی، یارینکی و هر زمانکی قوت لر مزی، حقوق حکمرانی
تشریع، اجراییه مطبوعات، قوت لر میزی هپ ایمان صاحب‌لری
یعنی دوعرواغه، صدقه، اخلاصه، وفایه، قناعت
و جدانیه نک محترمیته، استقلال فکره ایمانی واحترامی
اولان لر تشکیل ایتمه لی درلر. قوه مادیه ایله، جبرایله،
تهدید ایله بایدار اولمش هیچ بیر حکومتی تاریخ قید
ایتمه بور: (کوردستان) لی قدیم بیر شاعرک:

ظلم و استبداد ایله تأسیس بنیاد ایله
بیر قوشه بگزرکه سیل آغرینه یابمش لانه بی.

بیقی بوراده سزاوار تخطر در.

یالکیز دوعرو اولماق، یوزلری واوزلری مادی
و شخصی منفعت لر ایچین لکله مه مش، حق دن،
فضیلت دن غیری هیچ بیر شئیک هیچ بر کیسه نک اوکنده
اکیلمه مش بولونماق حیثی ایله بک زیاده قوتلی و صاحب
شکوه اولان وطنداش‌لری بیرلشمه یه ایقان و ایمانه
مستند ناجی و منجی بیر فرقه منوره تشکیل ایتمه لرینه
«صالح و سلامت» اندیشه سی دعوت اییدیور.

جسارتسز، بویوک هیچ برشی یاییلماز. حقیقی
سویله مک، حق یرینه کتیرمک ایشی ایسه، جسارتلرک
اک بویوک واک مستمر اولانخ ایستر. بوتون جسارتلرک،
بوتون قوتلرک صمدانی منبجی فضیلت و فضیله ایمان در.
بو ایمان بو مملکتده یوق دکل در. زورله و موقتاً موقع
اقتدارده قالمش اولان ایمانسرلرک یابمش اولدوقلری
ایمانسرلرلر ایمانمک صفت کاشفه می اولان سرعت سرایت
و انتشاری آرتیرمیش در. فضیلت، مؤمنلری طوبایا جاق در.
حقیقی قارداش‌لر آنجا ق مؤمن لر در. «انما المسلمون
اخوة» دینلمه یوب «انما المؤمنون اخوة» دینلمش اولماسی
حکمتسز دکل در. بناء علیه اک بویوک واک مبرم احتیاج جز
متین سجیه یه، صاغلام ایمانه در.

۱۸ تشرین اول ۱۹۱۸ اجتهاد نوی

دوقفره عبداله هودت

ایتالیان لرك دخولنی منع طلبنی حاوی آلمانیا ایمپراطوری
(کیوم ثانی) یه، ملت نامنه، کوندردیکی تلغرافنامه مناسبتیه
یازدیغمز شو سطرلر سزای نخطر و تأمل در:

آلمان - تورك دوستلغلك آلمانیا ایچین دائماً آلاق دن
و هیچ بیر زمان ویرمه مک دن و توركیا ایچین ایسه علی الدوام
ویرمک دن عبارت بیر سرسم پولتیقه اولدیغنی بوتون
یداهیتله میدان چیقاراق تورکیاده گوری کورینه دوام
ایدن بو آلمانیا دوستلغنه خاتمه چکیلمه سنه چاره بولیور...
فقط هیات! سنه لدن بری بوتون حقیقی و منور
وطن برورلر طرفدن آلمانیا دوستلغنه مکین اولان
دشمنلکی تنویر ایچین آقیتیلان مرکب لر صرف ایدیلن
نفس لر تأثیرلری کوسترمکده بوکونه قادر نیچین تأخر
ایتدی؟

(آلمانیا) هیچ بیر زمان ابراز واثبات ایتمه مش
اولدیغنی موهوم دوستلغی اظهار ایتمه مکده دوام ایله قالمایور.
(آلمانیا)، کندیسینک آری آری دوستلری اولان ویا اولیه
ظن ایدیلن ایکی آدام دوکوشورکن بولردن یالکیز بیرینک
قوللری طوتوب بن بی طرفم دینه باغیران شخص ثالث
رولنی اوینایور.

سنه لرجه اول یازیلش باصیلیمش، نشر اولونمش
شو فقره لر قناعت مزده کی ثبات و تبتلری کوسترمه یه کافی در
صانیرز. سوزلرمزک ادا و مؤداسی هیچ بیر روزگار ویا
زورکاره تابع دکلدر. صرف تحقیقک تأملک، حسابک،
قناعتک، علمک محصله سیدر. افکار عمومی نه نک مبدعی، محافظی
رهبری اولان مطبوعات اربابندن بعضی لری داها دون آق
دیدیکلری شیئه بوکون قاره دیرلرسه، بویله محررلرک مقبول
و منعم اولاییلرکلی مملکتده مقرر و عافیت دار بیر افکار
عامه ویا افکار عمومی نه ناصل بولونه بیلیر؟ و صاغلام
افکار عمومی سی اولمایان بیر مملکتده صاغلام بیر حکومت
ناصل تقرر ایدم بیله جک؟ بوکون، یارین و هر زمان
بزم ایچین هر شی دن اول سجیه قوتی، ایمان قوتی لازم در.